

convenienter est ordo in poena, & praemio. Meritum autem, & culpa non competit corpori nisi per animam: nihil enim habet rationem meriti, vel demeriti, nisi inquantum est voluntarium. Igitur tam praemium, quam poena convenienter ab anima derivatur ad corpus. Nulla igitur ratio est quare in punitione, vel praemiatione animarum expectetur resumptio corporum; quin magis conveniens videtur ut animae in quibus per prius fuit culpa, & meritum, prius etiam puniantur, vel praemientur.

4. Item. Eadem Dei providentia creaturis rationalibus praemia debentur, & poenae, qua rebus naturalibus perfectiones eis debita adhibentur. Sic est autem in rebus naturalibus quod unumquodque statim recipit perfectionem cuius est capax, nisi sit impedimentum vel ex parte recipientis, vel ex parte agentis. Cum igitur animae statim cum fuerint separatae a corpore, sint capaces & gloriae, & poenae, statim utrumque recipient: nec differtur vel bonorum praemium, vel malorum poena quousque animae corpora reassumant.

Considerandum tamen est, quod ex parte bonorum aliquid impedimentum esse potest, ne animae statim a corpore absolutae ultimam mercedem recipient, quae in Dei visione consistit. Ad illam enim visionem creatura rationalis elevari non potest, nisi totaliter fuerit depurata; cum illa visio totam facultatem naturalem creaturae excedat: unde Sapient. vii. 25. dicitur de sapientia, quod nihil inquinatum in illam incurrit: & Isai. xxxv. 8. dicitur: Non pertransibit per eam pollutus. Polluitur autem anima per peccatum, inquantum rebus inferioribus inordinate conjungitur: a qua quidem pollutione purificatur in hac vita per poenitentiam, & alia sacramenta, ut supra dictum est. Quandoque vero contingit quod purificatio talis non totaliter perficitur in hac vita, sed remanet adhuc debitor poenae, vel propter negligentiam aliquam, aut occupationem, aut etiam quia debitor poenae morte praeventur: nec tamen propter hoc meretur totaliter excludi a praemio: quia haec absque peccato mortali contingere possunt, per quod solum tollitur charitas, cui praemium vitae aeternae debetur, ut apparet ex his quae in tertio dicta sunt. Oportet igitur quod post hanc vitam purgentur antequam finale praemium consequantur. Purgatio autem haec fit per poenas, sicut etiam in hac vita per poenas satisfactorias purgatio completa fuisse: alioquin melioris conditionis essent negligentes quam solliciti, si poenam quam hic pro peccatis non implent, non sustineant in futuro. Retardantur igitur animae bonorum qui habent aliquid purgabile in hoc mundo, a praemii consecutione, quousque poenas purgatorias sustineant. Et haec est ratio quare purgatorium ponimus.

Huic autem positioni suffragatur dictum Apostoli I. ad Corinth. i. 15. Si cuius opus arserit, detrimentum patietur; ipse autem salvus erit, sic tamen quasi per ignem. Ad hoc etiam est consuetudo Ecclesiae universalis, quae pro defunctis orat: quae quidem oratio inutilis esset, si purgatorium post mortem non ponatur: non enim orat Ecclesia pro his qui jam sunt in termino boni, vel mali; sed pro his qui nondum ad terminum pervenerunt.

Quod autem statim post mortem animae consequantur poenam, vel praemium, si impedimentum non sit, auctoritatibus Scripturae confirmatur. Dicitur enim Job xxi. 13. de malis: Ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt: & Lucæ xvi. 22. Mortuus est dives, & sepultus est in inferno.

Infernus autem est locus ubi animae puniuntur. Similiter etiam & de bonis patet. Ut enim habetur Luc. xxiii. 43. Dominus in cruce pendens latroni dixit: Hodie mecum eris in paradiso. Per paradysum autem intelligitur praemium quod repromittitur bonis, secundum illud Apocal. ii. 7. Vincenti dabo edere de ligno vitae, quod est in paradiso Dei mei.

Dicunt autem quidam, quod per paradysum non intelligitur ultima remuneratio quae erit in caelis, secundum illud Matth. v. 12. Gaudete, & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in caelis: sed aliqualis remuneratio quae erit in terra. Nam paradysus locus quidam terrenus esse videtur. Ex hoc quod dicitur Gen. ii. 8. quod plantaverat Dominus Deus paradysum voluptatis, in quo posuit hominem quem formaverat.

Sed si quis recte verba sacrae Scripturae consideret, inveniet quod ipsa finalis retributio, quae in caelis promittitur sanctis, statim post hanc vitam datur. Apostolus enim II. Corinth. iv. 17. cum de finali gloria locutus fuisset, dicens, quod id quod in praesenti est tribulationis nostrae momentaneum, & leve, supra modum in sublimitate aeternae gloriae pondus operatur in nobis, non contemplantibus nobis ea quae videntur, sed ea quae non videntur: quae enim videntur, temporalia sunt; quae autem non videntur, aeterna: quae manifestum est de finali gloria dici, quae est in caelis; ut ostenderet quando, & qualiter haec gloria habeatur, subjunxit capitulo sequenti: Scimus enim quoniam si terrestri domus nostra huius habitationis dissolvatur, quod aedificationem ex Deo habemus, domum non manu factam, sed aeternam in caelis: per quod manifeste dat intelligere quod dissoluto corpore anima ad aeternam, & caelestem mansionem perducitur, quae nihil aliud est quam fruitio Divinitatis, sicut Angeli fruuntur in caelis.

Si quis autem contradicere velit, dicens, Apostolum non dixisse, quod statim dissoluto corpore domum aeternam habeamus in caelis in re, sed solum in spe, tandem habituri in re; manifeste hoc est contra intentionem Apostoli: quia etiam dum hic vivimus, habituri sumus caelestem mansionem secundum praedestinationem divinam, & jam eam habemus in spe, secundum illud Rom. vii. 24. Spe enim salvati facti sumus. Frustra igitur addidit: Si terrena domus nostra huius habitationis dissolvatur: sufficisset enim dicere: Scimus quod aedificationem habemus ex Deo &c. Rursus expressius hoc apparet ex eo quod subditur: Scientes, quoniam dum sumus in hoc corpore, peregrinamur a Domino, per fidem enim ambulamus, & non per speciem. Audemus autem, & bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore, & praesentes esse ad Dominum. Frustra autem vellemus peregrinari a corpore, scilicet separari, nisi statim essemus praesentes ad Dominum. Non autem sumus praesentes nisi quando videmus per speciem: quamdiu enim ambulamus per fidem, & non per speciem, peregrinamur a Domino, ut ibidem dicitur. Statim igitur cum anima sancta a corpore separatur, Deum per speciem videt, quod est ultima beatitudo, ut in tertio ostensum est. Hoc autem idem ostendunt & verba ejusdem Apostoli Philipp. i. 23. dicentis: Desiderium habens dissolvi, & cum Christo esse. Christus autem in caelis est. Sperabat igitur Apostolus statim post corporis dissolutionem se perventurum ad caelum.

Per hoc autem excluditur error quorundam Graecorum, qui purgatorium negant, & dicunt animas ante corporum resurrectionem neque ad caelum ascendere, neque in infernum demergi.

CAPUT XCII.

Quod animae Sanctorum post mortem habent voluntatem immutabilem in bono.

EX his autem apparet quod animae statim cum a corpore fuerint separatae, immobiles secundum voluntatem redduntur, ut scilicet ulterius voluntas hominis mutari non possit neque de novo in malum, neque de malo in bonum.

1. Quamdiu enim anima de bono in malum, vel de malo in bonum mutari potest, est in statu pugnae, & militiae: oportet enim ut solite resistat malo, ne ab ipso vincatur, vel conetur ut ab eo liberetur. Sed statim cum anima a corpore separatur, non erit in statu militiae, vel pugnae, sed recipiendi praemium, vel poenam pro eo quod legitime, vel illegitime certavit: ostensum est enim cap. praec. quod statim vel praemium, vel poenam consequitur. Non igitur ulterius anima secundum voluntatem vel de bono in malum, vel de malo in bonum mutari potest.

2. Item. Ostensum est in tertio Lib. cap. lxi. & lxi. quod beatitudo, quae in Dei visione consistit, perpetua est: & similiter in eodem cap. cxlv. ostensum est, quod pro peccato mortali debetur poena aeterna. Sed anima beata esse non potest, si voluntas ejus recta non fuerit: desinit enim esse recta per hoc quod a fine avertitur, & recta est per hoc quod fine fruatur. Non potest autem simul esse quod a fine avertatur, & fine fruatur. Oportet igitur rectitudinem voluntatis in anima beata esse perpetuam, ut non possit transmutari de bono in malum.

3. Amplius. Naturaliter creatura rationalis appetit esse beata, unde non potest velle non esse beata; potest tamen per voluntatem deflecti ab eo in quo vera beatitudo consistit, quod est voluntatem esse perversam: & hoc quidem contingit, quia id in quo vera beatitudo est, non apprehenditur sub ratione beatitudinis, sed aliquid aliud, in quod voluntas inordinata deflectitur sicut in finem; puta, qui ponit finem suum in voluptatibus corporalibus, aestimat eas ut optimum, quod est ratio beatitudinis. Sed illi qui jam beati sunt, apprehendunt id in quo vere beatitudo est, sub ratione beatitudinis, & ultimi finis: alias in hoc non quiesceret appetitus, & per consequens non essent beati. Quicumque igitur beati sunt, voluntatem deflectere non possunt ab eo in quo est vera beatitudo. Non possunt igitur perversam voluntatem habere.

4. Item. Cuiusque sufficit id quod habet, non querit aliud extra ipsum. Sed quicumque est beatus, sufficit ei id in quo est vera beatitudo, alias non impleretur ejus desiderium. Ergo quicumque est beatus, nihil aliud querit quod non pertineat ad id in quo vera beatitudo consistit. Nullus autem habet perversam voluntatem nisi per hoc quod vult aliquid quod repugnat ei in quo vera beatitudo consistit. Nullius igitur beati voluntas potest mutari in malum.

5. Praeterea. Peccatum in voluntate non accidit sine aliqua ignorantia intellectus: nihil enim volumus nisi bonum verum, vel apparens: propter quod dicitur Proverb. xiv. 22. Errant qui operantur malum: & Philosophus III. Ethic. cap. i. dicit, quod omnis malus est ignorans. Sed anima quae est vere beata, nullo modo potest esse ignorans, cum in Deo omnia videat quae pertinent ad suam perfectionem. Nullo igitur modo potest malam voluntatem habere, praecipue cum illa Dei visio semper sit in actu, ut in tertio est ostensum.

6. Adhuc. Intellectus noster circa conclusiones aliquas errare potest antequam in prima principia resolutio fiat, in qua resolutione jam facta, scientia de conclusionibus habetur, quae falsa esse non potest. Sicut autem habet se principium demonstrationis in speculativis, ita se habet finis in appetitivis. Quamdiu igitur finem ultimum non consequitur voluntas nostra, potest perverti; non autem postquam ad fruitionem ultimi finis pervenerit, quod est propter se ipsum desiderabile, sicut prima principia demonstrationum sunt per se nota.

7. Amplius. Bonum, inquantum huiusmodi, diligibile est. Quod igitur apprehenditur ut optimum, est maxime diligibile. Sed substantia rationalis beata videns Deum, apprehendit ipsum ut optimum. Ergo maxime ipsum diligit. Hoc autem habet ratio amoris quod voluntates se amantium sint conformes. Voluntates igitur beatorum sunt maxime conformes Deo, qui facit rectitudinem voluntatis, cum divina voluntas sit prima regula omnium voluntatum. Voluntates igitur Deum videntium non possunt fieri perversae.

8. Item. Quamdiu aliquid est natum moveri ad alterum, nondum habet ultimum finem. Si igitur anima beata posset adhuc transmutari de bono in malum, nondum esset in ultimo fine, quod est contra beatitudinis rationem. Manifestum est igitur quod animae quae statim post mortem fiunt beatae, redduntur immutabiles secundum voluntatem.

CAPUT XCIII.

Quod animae malorum post mortem habent voluntatem immutabilem in malo.

Similiter etiam & animae quae statim post mortem efficiuntur in poenis miserae, redduntur immutabiles secundum voluntatem.

1. Ostensum est enim in tertio Libro, cap. cxliv. quod peccato mortali debetur poena perpetua animarum. Non autem esset perpetua poena animarum quae damnantur, si possent voluntatem mutare in melius: quia iniquum esset quod ex quo bonam voluntatem haberent, perpetuo punirentur. Voluntates igitur animae damnatae non potest mutari in bonum.

2. Praeterea. Ipsa inordinatio voluntatis quaedam poena est, & maxime afflictiva, quia inquantum habet inordinatam voluntatem aliquis, displicet ei quae recte fiunt; & damnatis displicebit quod voluntas Dei impletur in omnibus, cui peccando restiterunt. Igitur inordinata voluntas numquam ab eis tolleretur.

3. Adhuc. Voluntatem a peccato mutari in bonum non contingit nisi per gratiam Dei, ut patet ex his quae in tertio Libro, cap. cxvi. & cxvii. dicta sunt. Sicut autem bonorum animae admittuntur ad perfectam participationem divinae bonitatis, ita damnatorum animae a gratia totaliter excluduntur. Non igitur poterunt animae damnatae in melius mutare voluntatem.

4. Praeterea. Sicut boni in carne viventes, omnium suorum operum, & desideriorum finem constituunt in Deo, ita mali in aliquo indebito fine avertente eos a Deo. Sed animae separatae bonorum immobiliter inhærebunt fini, quem in hac vita sibi praesertuerunt, scilicet Deo. Ergo & animae malorum immobiliter inhærebunt fini quem sibi elegerunt. Sicut igitur bonorum voluntas non poterit fieri mala, ita nec malorum poterit fieri bona.

CAPUT XCIV.

De immobilitate voluntatis in animabus in purgatorio detentis.

SED quia quaedam animae sunt quae statim post separationem ad beatitudinem non perveniunt, nec tamen sunt damnatae, sicut illae quae secum aliquid purgabile deferunt, ut dictum est cap. xc. ostendendum est quod nec etiam huiusmodi animae, postquam fuerint à corpore separatae, possunt secundum voluntatem mutari. Beatorum enim, & damnatorum animae habent immobilem voluntatem ex fine cui adhæserunt, ut ex dictis patet. Sed animae quae secum aliquid purgabile deferunt, in fine non discrepant ab animabus beatis: decedunt enim cum charitate, per quam inhæremus Deo ut fini. Ergo etiam ipsaemet immobilem voluntatem habebunt.

CAPUT XCV.

De causa immutabilitatis communiter in omnibus animabus post separationem à corpore.

QUOD autem ex fine in omnibus animabus separatis sequatur immobilitas voluntatis, sic manifestum esse potest.

Finis enim, ut dictum est cap. xciii. se habet in appetitivis, sicut prima principia demonstrationis in speculativis. Huiusmodi autem principia naturaliter cognoscuntur, & error qui circa huiusmodi principia accideret, ex corruptione naturae proveniret; unde non potest homo mutari de vera acceptione principiorum in falsam, aut è converso, nisi per mutationem naturae. Non tamen qui errant circa principia, revocari possunt per aliqua certiora, sicut revocatur homo ab errore qui est circa conclusiones; & similiter nec posset aliquis à vera acceptione principiorum per aliqua magis apparentia seduci. Sic igitur & se habet circa finem: quia unusquisque naturaliter habet desiderium ultimi finis, & hoc sequitur in universali naturam rationalem ut beatitudinem appetat; sed quod hoc vel illud sub ratione beatitudinis, & ultimi finis desideret, ex aliqua speciali dispositione naturae contingit; unde Philosophus dicit I. Ethic. cap. vii. quod qualis unusquisque est, talis & finis videtur ei. Si igitur dispositio ista per quam aliquid desideratur ab aliquo ut ultimus finis, ab eo removeri non possit, non poterit immutari voluntas eius quantum ad desiderium finis illius. Huiusmodi autem dispositiones removeri possunt à nobis quamdiu est anima corpori conjuncta. Quod enim aliquid appetatur à nobis ut ultimus finis, contingit quandoque ex eo quod sic disponimur aliqua passione, quae cito transit: unde & desiderium finis de facili removeretur, ut in contingentibus apparet. Quandoque autem disponimur ad desiderium finis alicujus boni, vel mali per aliquem habitum; & ista dispositio non de facili tollitur: unde & tale desiderium finis fortius manet; ut in temperatis apparet: & tamen dispositio habitus in hac vita auferri potest. Sic igitur manifestum est quod dispositione manente, quae aliquid desideratur ut ultimus finis, non potest illius finis desiderium moveri, quia ultimus finis maxime desideratur: unde non potest aliquis à desiderio ultimi finis revocari per aliquid desiderabile magis. Anima autem est in statu mutabili quamdiu corpori unitur, non autem postquam fuerit à corpore sepa-

rata: dispositio enim animae movetur per accidens secundum aliquem motum corporis: cum enim corpus deserviat animae ad proprias operationes, ad hoc ei naturaliter datum est ut in ipso existens perficiatur quasi ad perfectionem mota. Quando igitur erit à corpore separata, non erit in statu ut moveatur ad finem, sed ut in fine adepto semper quiescat. Immobiles igitur erit voluntas eius quantum ad desiderium ultimi finis. Ex ultimo autem fine dependet tota bonitas, vel malitia voluntatis: quia bona quaecumque aliquis vult in ordine ad bonum finem, bene vult; male autem quaecumque in ordine ad malum finem. Non est igitur voluntas animae separatae mutabilis de bono in malum, licet sit mutabilis de uno voluto in aliud volitum, servato tamen ordine ad eundem ultimum finem.

Ex quo apparet quod talis immobilitas voluntatis libero arbitrio non repugnat, cuius actus est eligere. Electio enim est eorum quae sunt ad finem, non autem ultimi finis. Sicut igitur non repugnat libero arbitrio quod immobili voluntate desideramus beatitudinem, & miseriam fugimus in communi; ita non erit contrarium libero arbitrio quod voluntas immobiliter ferretur in aliquid determinatum sicut in ultimum finem: quia sicut nunc immobiliter nobis inhæret natura communis, per quam beatitudinem appetimus in communi; ita etiam immobiliter manebit illa specialis dispositio per quam hoc vel illud desideratur ut ultimus finis. Substantiae autem separatae, scilicet Angeli, propinquiores sunt secundum naturam in qua creantur, ultimae perfectioni, quam animae: quia non indigent accipere scientiam ex sensibus, neque pervenire ratiocinando de principiis ad conclusionem, sicut animae; sed per species inditas statim possunt in contemplationem veritatis pervenire: & ideo statim quod debito fini, vel indebitum adhæserunt, immobiliter in eo permanserunt.

Non est tamen aestimandum, quod animae postquam resument corpora in resurrectione, immobilitatem voluntatis amittant, sed in ea perseverant: quia, ut supra cap. lxxxvi. dictum est, corpora in resurrectione disponantur secundum exigentiam animae; non autem animae immutabuntur per corpora, sed immobiliter perseverabunt.

CAPUT CXVI.

De finali iudicio.

IV. Sent. dist. vii. quest. i. art. i.
EX præmissis igitur apparet, quod duplex est retributio pro iis quae homo in vita gessit: una secundum animam, quam aliquis percipit statim cum anima fuerit à corpore separata; alia vero retributio erit in resurrectione corporum, secundum quod quidam impassibilia, & gloriosa corpora, quidam vero passibilia resument, & ignobilia. Et prima quidem retributio sigillatim fit singulis, secundum quod divisim singuli moriuntur; secunda autem retributio simul omnibus fiet, secundum quod omnes simul resurgent. Omnis autem retributio qua diversa redduntur secundum diversitatem meritorum, iudicium requirit. Necessè est ergo duplex esse iudicium: unum quo divisim singulis quantum ad animam redditur poena, vel praemium; aliud autem est commune, secundum quod quantum ad animam, & corpus reddetur omnibus simul quod meruerunt. Et quia Christus sua humanitate, secundum quam passus est,

& resurrexit, nobis & resurrectionem, & vitam aeternam promeruit; sibi competit illud commune iudicium quo resurgentes vel praemiantur, vel puniuntur: propterea de eo dicitur Joan. v. 27. *Potestatem dedit ei iudicium facere, quia filius hominis est.*

Oportet autem iudicium proportionale esse his de quibus iudicatur: & finale iudicium erit de praemio, vel poena visibilibus corporum; & sic conveniens est ut illud iudicium visibilibus agatur: unde etiam Christus in forma humanitatis iudicabit, quam omnes possunt videre tam boni, quam mali. Visio autem Divinitatis eius beatos facit, ut in tertio Lib. cap. li. ostensum est: unde à solis bonis videri poterit. Iudicium autem animarum, quia de invisibilibus est, invisibiliter agitur.

Licet autem Christus in illo finali iudicio auctoritatem habeat iudicandi, iudicabunt tamen simul cum illo velut iudicis assessores, qui ei praeter ceteris adhæserunt, scilicet Apostolis; quibus dictum est Matth. xix. 28. *Vos, qui secuti estis me... sedebitis super sedes, iudicantes duodecim tribus Israel:* quae promissio etiam ad illos extenditur qui Apostolorum vestigia imitantur.

CAPUT XCVII.

De statu mundi post iudicium.

PRACTO igitur finali iudicio, natura humana totaliter in suo termino construetur. Quia vero omnia corporalia facta sunt quodammodo propter hominem, ut in tertio Libro cap. lxxxii. est ostensum, tunc etiam totius creaturae corporeae conveniens est ut status immutetur, ut congruat statui hominum qui tunc erunt; & quia tunc homines incorruptibiles erunt, à tota creatura corporali tolletur generatio, & corruptionis status; & hoc est quod dicit Apostolus Rom. viii. 21. *quod ipsa creatura liberabitur à servitute corruptionis in libertatem gloriae filiorum Dei.* Generatio autem, & corruptio quae est in inferioribus corporibus, ex motu caeli causatur. Ad hoc igitur quod in inferioribus cesset generatio, & corruptio, oportet quod etiam motus caeli cessent: & propter hoc dicitur Apocal. x. quod tempus amplius non erit. Non debet autem impossibile videri quod motus caeli cesset: non enim motus caeli sic est naturalis sicut motus gravium, & levium, ut ab aliquo inferiori activo principio inclinatur ad motum; sed dicitur naturalis in quantum habet in sua natura aptitudinem ad talem motum. Principium autem illius motus est aliquis intellectus, ut in tertio Lib. cap. xxii. ostensum est. Movetur igitur caelum sicut ea quae à voluntate moventur: voluntas autem movet propter finem. Finis autem motus caeli non potest esse ipsum moveri: motus enim quum semper in aliud tendat, non habet rationem ultimi finis. Nec potest dici, quod finis caelestis motus sit ut corpus caeleste reducatur secundum *ubi* de potentia in actum: quia haec potentia numquam potest tota in actum reduci: quia dum corpus caeleste est actu in uno *ubi*, est in potentia ad aliud, sicut est de potentia materiae primae respectu formarum. Sicut igitur finis naturae in generatione non est reducere materiam de potentia in actum, sed aliquid quod ad hoc consequitur, scilicet perpetuitas rerum, per quam ad divinam similitudinem accedunt; ita finis motus caelestis non est re-

duci de potentia in actum, sed aliquid consequens ad hanc reductionem, scilicet assimilari Deo in causando. Omnia autem generabilia, & corruptibilia quae causantur per motum caeli, ad hominem ordinantur quodammodo sicut in finem, ut in tertio Lib. cap. lxxxii. ostensum est. Motus igitur caeli praecipue est propter generationem hominum: in hoc enim maximam divinam similitudinem consequitur in causando, quia forma hominis, scilicet anima rationalis, immediate creatur à Deo, ut in secundo Lib. cap. lxxxvii. ostensum est. Non autem potest esse finis multiplicatio animarum in infinitum, quia infinitum contrariatur rationi finis. Nihil igitur inconveniens sequitur, si certo numero hominum completo, ponamus motum caeli desistere.

Cessante tamen motu caeli, & generatione, & corruptione ab elementis, eorum substantia remanebit ex immobilitate divinae bonitatis: creavit enim res ut essent; unde esse rerum quae aptitudinem habent ad perpetuitatem, in perpetuum remanebit. Habent autem naturam ut sine perpetua secundum totum, & partem corpora caelestia; elementa vero secundum totum, licet non secundum partem, quia secundum partem corruptibilia sunt; homines vero secundum partem, licet non secundum totum: nam anima rationalis incorruptibilis est, compositum autem corruptibile. Haec igitur secundum substantiam remanebunt in ultimo illo statu mundi quae quoquo modo ad perpetuitatem aptitudinem habent, Deo supplente sua virtute quod eis ex propria infirmitate deest; alia vero animalia, & plantae, & corpora mixta, quae totaliter sunt corruptibilia & secundum totum, & partem, nullo modo in ipso incorruptionis statu remanebunt. Sic igitur intelligendum est quod Apostolus dicit I. Corinth. vii. 31. *Præterit figura huius mundi:* quia haec species mundi quae nunc est, cessabit, substantia vero remanebit. Sic etiam intelligitur quod dicitur Job xiv. 12. *Homo quum dormierit, non resurget, donec atteratur caelum,* id est donec ista dispositio caeli cesset, quae movetur, & in aliis motum causat.

Quia vero inter alia elementa maxime activum est ignis, & corruptibilium consumptivum, consumptio eorum quae in futuro statu remanere non debent, convenientissime fiet per ignem: & ideo secundum fidem ponitur quod finaliter mundus per ignem purgabitur non solum à corruptibilibus corporibus, sed etiam ab infectione quam locus iste incurrit ex habitatione peccatorum: & hoc est quod dicitur II. Petr. iii. 7. *Caeli qui nunc sunt, & terra, eodem verbo repositi, sunt igni reservati in diem iudicii:* ut per caelos non ipsum firmamentum intelligamus, in quo sunt sidera sive fixa, sive errantia; sed istos caelos aereos terra vicinos.

Quia igitur creatura corporalis finaliter disponetur per congruentiam ad hominis statum, homines autem non solum à corruptione liberabuntur, sed etiam gloria induentur, ut ex dictis cap. lxxxvi. patet; oportebit quod etiam creatura corporalis quamdam claritatis gloriam suo modo consequatur: & hinc est quod dicitur Apocal. xxi. 17. *Vidi caelum novum, & terram novam:* & Isa. lxxv. 1. *Ego (1) creabo caelos, novos, & terram novam; & non erunt in memoria priora, & non ascendent supra cor; sed gaudebitis, & exultabitis usque in sempiternum. Amen.*

(1) Vulgata creao.

FINIS.